

Fakulteti I Shkencave Natyrore Sisteme Raportimi Shkurt 2017

ÇFARË DUAM TË ARRIJMË?

- Të analizojmë dhe të nxjerrim përfundime nga të dhënat e popullsisë në lidhje me arsimin me qëllim që të kuptojmë tendencat, historikun dhe gjëndjen aktuale.
- Këto përfundime do të përdoren për të vlerësuar se çfarë investimesh janë të nevojshme për të përmirësuar situaten akademike në Shqipëri

HISTORIKU I VENDBANIMEVE DHE LËVIZJEVE TË POPULLATËS

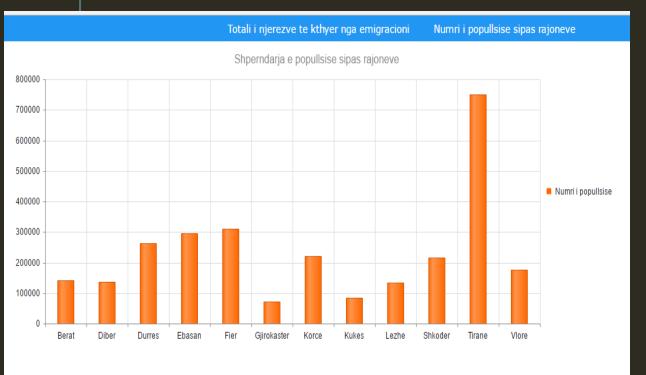
Paraprakisht duam të paraqesim disa të dhëna të pergjitshme mbi numrin e populates.

Dy shifrat që na interesojnë janë numri l popullsisë sipas qarqeve dhe numri l popullsisë së kthyer nga emigrimi

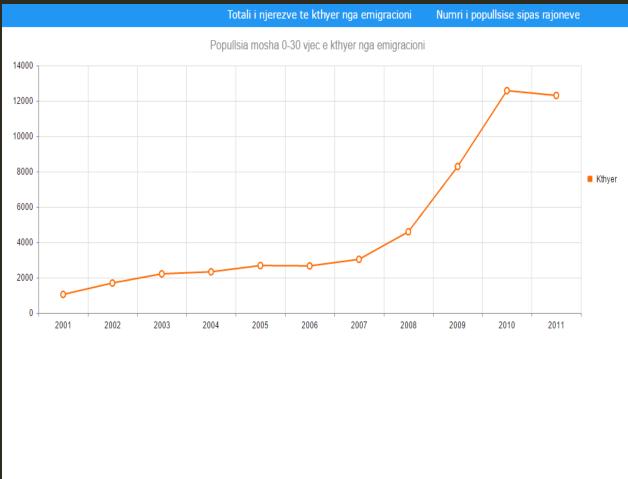
Pika e parë shërben për të krijuar një ide mbi qarqet dhe numrin e banorëve në to. Më poshtë do të paraqesim të dhëna sipas çdo qarku, ndaj ky hap është l rëndësishëm për krahasim.

Pika e dytë ka për qëllim të tregojë shtimin e popullsisë. Në kontekstin e këtij studimi kjo është e barazvlefshme me rritjen ose uljen e kërkesës për institucione arsimore

Numri I popullsisë sipas qarqeve

Numri I të kthyerve, mosha 0-30 vjeç

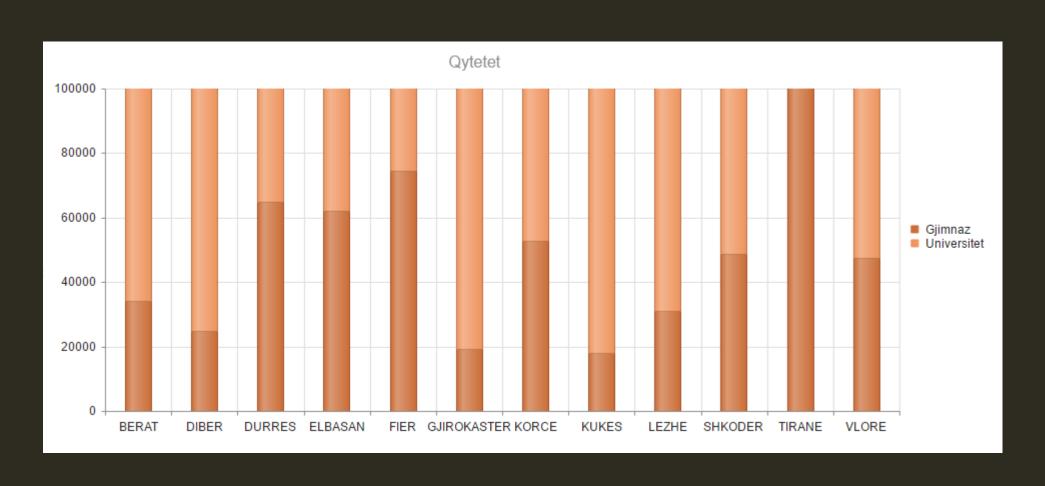
Nga dy grafikët e mësipërm mësojmë se qarku me më shumë banorë është Tirana. Më pas vijnë Fieri, Elbasani, Durrësi etj. Qarku me më pak banorë është Gjirokastra

Përsa l përket kthimit në Shqipëri, mësojmë se me kalimin e viteve është rritur numri l të kthyerve. Midis viteve 2007-2009 vërehet një rritje shumë e madhe e kthimeve. Këto vite përkojnë me krizën ekonomike botërore, që siç duket ka detyruar shumë Shqiptarë të kthehen.

TREGUES TË GJENDJES ARSIMORE

Pjesa në vijim paraqet vizualizime të dhënash dhe skenarësh të cilët lidhen me gjendjen e arsimit në Shqipëri

RAPORTI I NIVELEVE MË TË LARTA TË ARSIMIT TË ARRITUR SIPAS QARQEVE

Grafiku i mësipërm pasqyron shifrat e niveleve më të larta akademike të arritura.

Në grafikun e parë shohim raportin midis nivelit të shkollës së mesme dhe atij universitar sipas çdo qarku. Dukshëm është kryeqyteti ai ku bar-l l shkollës së mesme është pothuajse l padukshëm, gjë që na thotë se në Tiranë pjesa dërrmuese e popullsisë vazhdojnë edukimin dhe pas shkollës së mesme.

Duke iu referuar serisht grafikut, në qarqe si Durrësi, Elbasani, Korça, Shkodra dhe Vlora, përafersisht gjysma e të diplomuarve në shkollë të mesme nuk vazhdojnë me tej studimet universitare

Popullsia femër sipas çdo qarku

Femra							
Analfabete	Pa diplome	Fillore	9 vjecare	E Mesme	E Larte	Doktorature	
2652	906	11663	28203	14749	3988	17	•
2495	1035	11924	29395	10335	2525	11	
3709	1180	18345	51451	28763	9832	74	
6065	1653	23022	60292	26477	10262	79	
5613	1692	23390	63158	31738	9280	54	
1117	445	6077	12175	8253	3782	29	
3152	1240	18477	41948	22857	8650	63	
1114	615	7003	17329	7208	2174	6	
2894	703	10945	26565	13930	3498	22	
3552	1389	17127	42957	21526	8053	108	
8030	3371	44465	107046	102993	61705	918	
3033	1237	12678	29573	21531	8686	102	~
	2652 2495 3709 6065 5613 1117 3152 1114 2894 3552 8030	2652 906 2495 1035 3709 1180 6065 1653 5613 1692 1117 445 3152 1240 1114 615 2894 703 3552 1389 8030 3371	2652 906 11663 2495 1035 11924 3709 1180 18345 6065 1653 23022 5613 1692 23390 1117 445 6077 3152 1240 18477 1114 615 7003 2894 703 10945 3552 1389 17127 8030 3371 44465	2652 906 11663 28203 2495 1035 11924 29395 3709 1180 18345 51451 6065 1653 23022 60292 5613 1692 23390 63158 1117 445 6077 12175 3152 1240 18477 41948 1114 615 7003 17329 2894 703 10945 26565 3552 1389 17127 42957 8030 3371 44465 107046	2652 906 11663 28203 14749 2495 1035 11924 29395 10335 3709 1180 18345 51451 28763 6065 1653 23022 60292 26477 5613 1692 23390 63158 31738 1117 445 6077 12175 8253 3152 1240 18477 41948 22857 1114 615 7003 17329 7208 2894 703 10945 26565 13930 3552 1389 17127 42957 21526 8030 3371 44465 107046 102993	2652 906 11663 28203 14749 3988 2495 1035 11924 29395 10335 2525 3709 1180 18345 51451 28763 9832 6065 1653 23022 60292 26477 10262 5613 1692 23390 63158 31738 9280 1117 445 6077 12175 8253 3782 3152 1240 18477 41948 22857 8650 1114 615 7003 17329 7208 2174 2894 703 10945 26565 13930 3498 3552 1389 17127 42957 21526 8053 8030 3371 44465 107046 102993 61705	2652 906 11663 28203 14749 3988 17 2495 1035 11924 29395 10335 2525 11 3709 1180 18345 51451 28763 9832 74 6065 1653 23022 60292 26477 10262 79 5613 1692 23390 63158 31738 9280 54 1117 445 6077 12175 8253 3782 29 3152 1240 18477 41948 22857 8650 63 1114 615 7003 17329 7208 2174 6 2894 703 10945 26565 13930 3498 22 3552 1389 17127 42957 21526 8053 108 8030 3371 44465 107046 102993 61705 918

Popullsia mashkull sipas çdo qyteti

Meshkuj							
Qyteti	Analfabete	Pa diplome	Fillore	9 vjecare	E Mesme	E Larte	Doktorature
BERAT	1206	823	10336	27237	19344	3693	41
DIBER	1072	1100	10662	28414	14615	2767	23
DURRES	1627	1131	16129	47513	36114	9944	100
ELBASAN	2888	1665	20809	58729	35672	8207	119
FIER	2604	1616	20693	59754	42917	8846	97
GJIROKASTER	508	402	4850	11486	11138	4154	48
KORCE	1640	1157	15944	40500	30049	8221	97
KUKES	479	634	6598	14623	10705	2373	18
LEZHE	1256	756	9579	24998	17062	3292	44
SHKODER	1732	1402	15400	39089	27357	7009	98
TIRANE	3828	3122	38903	94189	115698	59386	1428
VLORE	1209	1142	10445	29557	25987	8611	105

Dy tabelat para ardhëse indikojnë nivelet më të larta arsimore të arritura nga femrat dhe meshkuj sipas qarqeve.

Në kategoritë "negative" – analfabetizmi dhe asnjë diplomë, duket se numri l femrave është më l lartë se ai l meshkujve.

Për qytetet e mëdha, vëmë re se ciklet fillore dhe të mesme kanë më shumë meshkuj sesa femra të diplomuar. Ndërsa cikli l lartë ka më shumë femra. Kjo tregon se ka një tendencë të meshkujve për të mos vazhduar deri në fund ciklin mësimor.

Në disa qytete të vogla ndodh e kundërta, ka një tendece të femrave të ndalin arsimimin e tyre ne ciklin e ulët dhe atë të mesem.

• Niveli më I lartë arsimor I arritur sipas grupmoshave

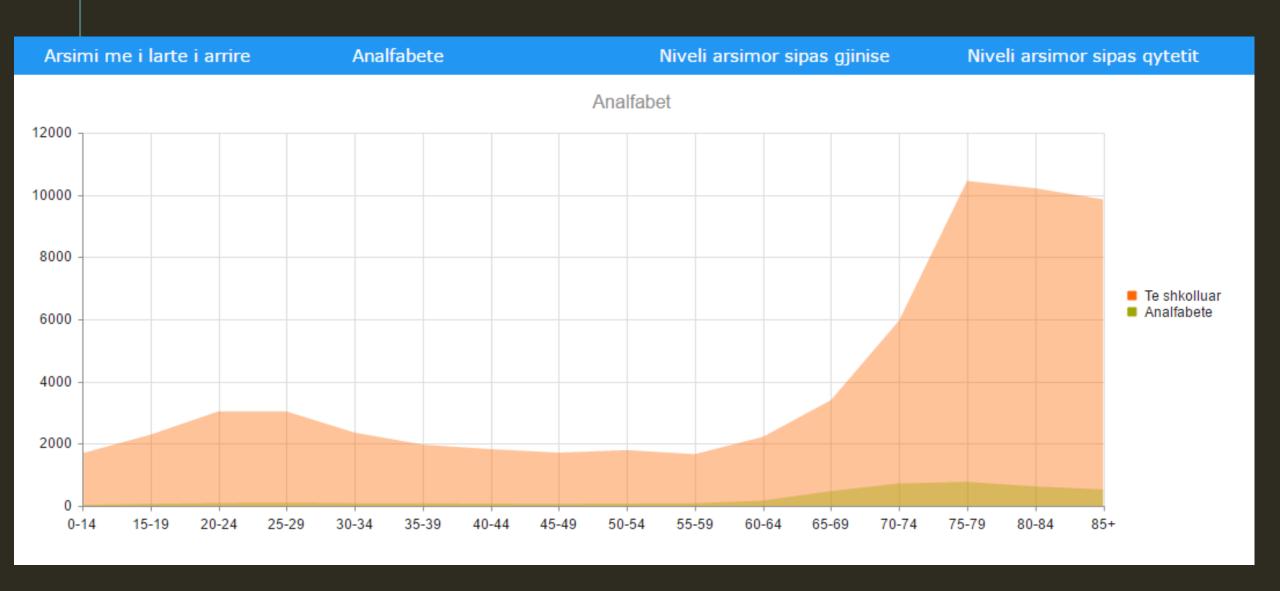
Arsimi me i larte i arrire						
Mosha	Fillore	9 vjecare	E Mesme	E Larte	Doktorature	
0-14	187717	25848	0	0	0	
15-19	12923	171056	77167	174	0	
20-24	4602	84501	91564	52097	0	
25-29	4760	86355	49155	44705	396	
30-34	3827	85118	43585	26097	511	
35-39	2625	75006	63052	22241	562	
40-44	3050	84382	72050	22675	589	
45-49	3915	88774	78079	18236	426	
50-54	6625	86809	79780	18327	382	
55-59	12785	65898	61922	18524	317	
60-64	23443	51958	35373	15488	220	
65-69	34245	35490	19290	8781	130	
70-74	38792	25670	13612	5751	80	
75-79	26374	12373	7717	3475	44	
80-84	13007	4675	3153	1581	31	
85+	6774	2268	1519	786	13	

Tabela e mësipërme pasqyron nivelin më të lartë të arritur sipas çdo grupmoshe.

Për grupmoshat deri ne 24 vjeç nuk mund të nxjerrim konkluzione të sakta, pasi kjo grupmoshë përgjithësisht është ende në proçes edukativ.

Për grupmoshat e tjera, një përfundim interesant është numri l atyre që kanë kryer studime të larta të nivelit të dytë. Vërejmë se ky numër është më l lartë për moshat 30-45 vjeç.

TREGUES MBI POPULLATËN QË NUK DINË SHKRIM E KËNDIM

Grafiku I mësipërm mbi raportin e popullsisë së shkolluar dhe asaj të pashkolluar vë në dukje diferencën e madhe midis këtyre dy kategorive.

Vëmë re një ngritje të grafikut të analfabetizmit në moshat 70-80 vjeç.

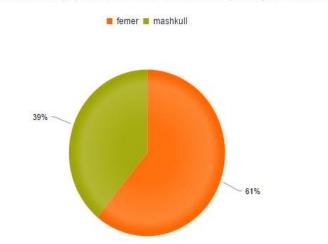
POPULLSIA ME AFTËSI TË KUFIZUARA DHE ARSIMIMI

Pjesa e tretë e këtij prezantimi ka për qëllim të paraqesë raportin midis pjesës së popullatës me aftësi të kufizuara dhe arsimimit.

Për arsye thjeshtësie dhe për arsye se nuk është në fokusin e këtij studimi, njerëz me aftësi të kufizuara do të quajmë bashkësinë e gjithë atyre me kufizime në dëgjim, shikim, të folur, të levizur, të vepruarit në mënyrë të pavarur.

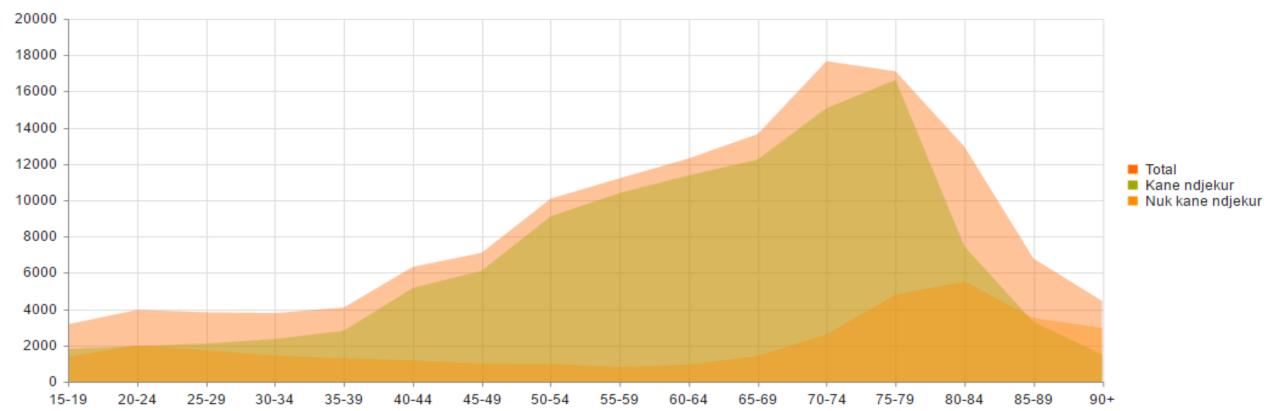
Majtas: Raporti F-M I njerëzve me kufizime që nuk ndjekin shkollën

Poshtë: Raporti I njerëzve me kufizime dhe I arsimit sipas grupmoshave

Raporti Femer-Mashkull i popullsise me aftesi te kufizuara qe nuk jane shkolluar kurre

Popullsia me aftesi te kufizuara sipas grupmoshes

Nga çfarë paraqitet më sipër arrijmë në konkluzionin që sot, moshat e reja po ndjekin pak e më pak shkollën, krahasuar me moshat më të vjetra

Vija e jo të arsimuarve për moshat 20-24, 36-39 dhe 70-74 përbën interes për këtë studim, për faktin se nuk është e vazhdueshme ashtu siç pritej.

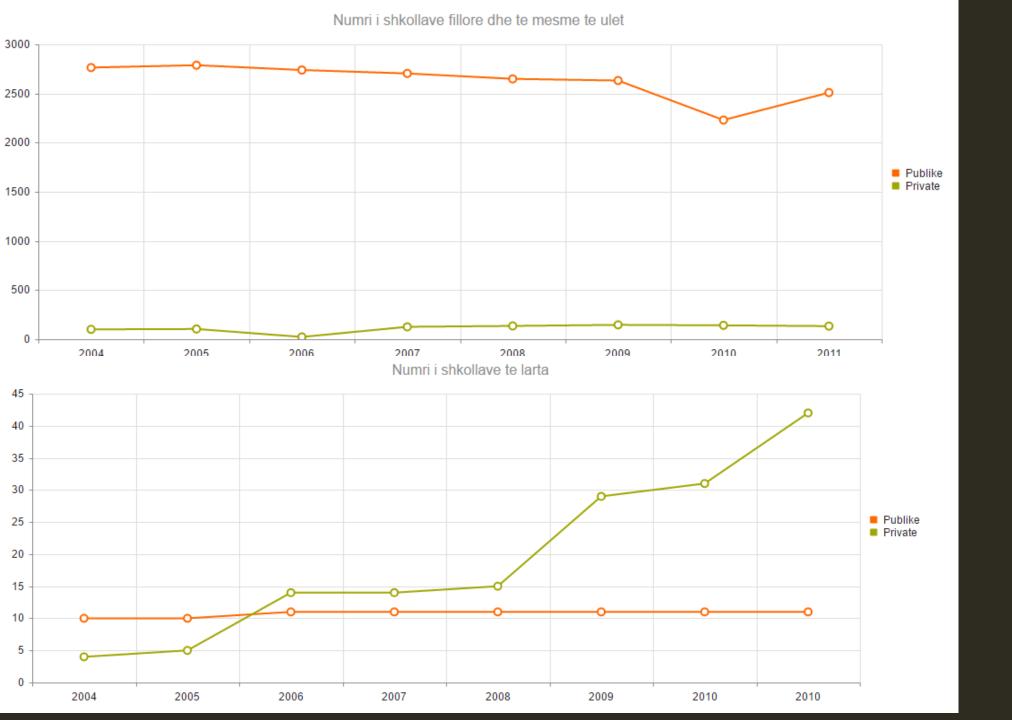
Në rastin e moshës 20-24 numri l të shkolluarve dhe atyre jo të shkolluar është l njëjte, në kundershitm me pjesën tjetër të grafikut. Përkthimi l këtij fenomeni është se ndaj brezit të fëmijëve me kufizime të lindur gjatë tranzicionit politik është treguar më pak kujdes.

Në rastin e moshave 30 deri 70 shohim se numri l atyre të arsimuar është ndjeshëm me l lartë.

Në rastin e moshave pas të 70-ave shohim sërisht një rritje ndaj atyre të pa arsimuar, por këte rradhë ka një diferencë të madhe ndaj atyre të shkolluar. Një shpjegim I mundshëm për këtë fenomen është mos informimi

NUMRI I INSTITUCIONEVE ARSIMORE NË SHQIPËRI

- Në fund, duam të paraqesim dhe numrin e institucioneve arsimore.
- Grafikët e mëposhtëm tregojnë numrin e institucioneve të arsimit të ulët dhe të lartë ndër vite.
- Siç do të kuptohet dhe nga grafikët, përsa I përket arsimit të ulët ka një hendek shumë të madh midis numrit të shkollave publike dhe private, ndryshe nga rasti I arsimit të lartë, ku ky numër është afërsisht I njëjtë.
- Sidoqoftë, për të dy rastet vihet re një rritje ndër vite e numrit të shkollave private

Raporti public-privat l shkollave 9 vjeçare

Raporti public-privat I shkollave të larta

PËRFUNDIME

Duke analizuar të dhënat e paraqitura në këtë studim jemi në gjendje të arrijmë në disa përfundime të cilat po l listojmë më poshtë:

Nga pjesa e pare e studimit krijojmë një hartë vizuale mbi shpërndarjen e popullsisë si dhe shtimin e saj. Të dy këto faktorë ndikojnë në rritjen e kërkesave për shkollim, gjë që për ne do të thotë parashikim I zonave dhe periudhave kohore kur mund të ketë rritje kërkese.

Nga pjesa e dytë nxjerrim statistika më të detajuara mbi nivelin arsimor sipas rretheve dhe gjinive. Nga këtu mund të etiketojmë lehtësisht rrethet me numrin më të ulët të të diplomuarve si dhe raportet femer-mashkull, shifra këto të cilat do jenë të rëndësishme në planifikimin e strategjive për përmirësim.

PËRFUNDIME

Më tej, nxjerrim përfundime dhe mbi pjesën e populates e cila ka kufizime fizike apo mendore. Historiku l këtyre të dhënave tregon që ka ende vend për përmirësim, sidomos në balancimin e raporteve femer-mashkull

Pjesa e katërt dhe e fundit na tregon dhe situatën konkrete të institucioneve arsimore në Shqipëri. Këto shifra janë thelbësore për studimin tone pasi çdo vendim l marrë do bazohet ose do jetë në përputhje me aktualen. Një përdorim l mundshëm l këtyre të dhënave do ishte vlerësimi nëse është e nevojshme të ngrihen institucione të reja arsimore ose jo.

LIVIA MANO MADRIT KACABUMI MARGARIT ZISAJ